

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Štet, država in državljan
soj bodo srečno vodili

Ishaje vsako srečo.
Maraščinca:
za celo leto Din 39-
za pol leta „ 19-
za trimesečno „ 12-
za celo leto Din 59-
besedilo po tarifi. - Pis-
tinskim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. - Nefrankturna
pisma se ne sprejemajo.

Štetje alihoj vsa srečo
vredno dela in marljivosti

Kokoplat se ne vra-
čajo. - Plača in toži
se v Ljubljani. - Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kotlovarski
cili 6. - Telefon
inter. št. 506. - Račun
pri pošti. Zbirnam se
voda št. 41.508.

Na križ-poti.

Zadnji meseci so pretekli v Sloveniji razmeroma jako mirno. Posebno v političnem oziru nismo imeli skoro nobenega posebno važnega političnega dogodka. Še najbolj živa in delavna je bila naša stranka, ki je zlasti na Štajerskem jako marljivo delala, a tudi na Kranjskem ni spala. Toda naši shodi in razne druge prireditve so bile — to priznamo — le bolj krajevnega značaja, ker moramo polagati ravno na krajevne razmere največjo važnost. Splošno pa je vladal v Sloveniji zadnje mesece velik političen mir, ker imajo ljudje žalibog mnogo težkih gospodarskih težav nad seboj, tako da jim za politiko ne ostaja prav preveč časa.

Iz političnega dolgočasia pa so pretekli teden Slovenijo vzdramile vesti iz Beograda, ki so vedele povedati, da se pripravlja SLS na vstop v vlado. Ljudje so takoj čutili, da gre za izvanredno važen političen dogodek, in po celi Sloveniji se je pričelo ugibanje, ali pojdejo ali ne pojdejo?

Mimogrede bodi omenjeno, da vesti o nameravanem ali poskušnem vstopu SLS v vlado niso prodrele v Slovenijo šele pretekli teden. O raznih tozadevnih pomenkih dr. Korošca z raznimi vplivnimi politikami v Beogradu so govorili že mnogo prej, toda tem vestem nihče ni mogel prav verjeti, ker jih je dr. Korošec na raznih shodih s svojimi odločnimi izjavami jako krepko pobijal.

Tako je rekel dr. Korošec n. pr. na shodu v Domžalah dne 25. julija t. l. med drugim:

»Če bi hoteli sedaj v vlado, bi morali iti pod istimi pogoji kot je šel Stjepan Radić. Tega pa ne moremo storiti, ker ne moremo preločiti poštene besede, ki smo jo dali svojim volilcem. Če bi pa vi zahtevali od nas, da gremo v vlado pod takimi pogoji, bi storili svojo dolžnost, toda ne s tem, da gremo v vlado, nego da bi odložili svoje mandate. V tej vladi se ne da delati za narod!«

To je bilo jasno in določno povedano! Še jasnejše in določnejše pa je govoril dr. Korošec dne 9. avgusta na shodu v Trebnjem. Takrat je govoril (po »Slovencu« z dne 10. avgusta t. l.) med drugim:

»Najhujši nasprotniki slovenske samostojnosti so radikali. In žalostno je, da se vedno dobe nekateri Slovenci, ki se vežejo z njimi. Tako tudi Pucelj, ki se je zapisal Radiću in z njim vred pomaga radikalom. On je kakor svetopisemski Lazar, ki pobira drobtine izpod

bogataševe mize. Mi tega nečemo. »Kmetijska stranka« je hrvatska stranka, Pucelj je član Hrvatskega seljaškega kluba. Radikali so srbska stranka. Če gre kdo s Puceljem ali radikali, pomeni to oslabiljenje slovenskega naroda... Če bodo Srbi videli, da se slovenski narod ne da zlomiti, bodo odnehali. Hočemo vztrajati v tej borbi do zmage! Mi, vaši poslanci, vztrajamo. Mi se ne damo podkupiti!«

In dne 25. julija t. l. je rekel dr. Korošec na shodu v Domžalah še to:

»Kdor je z Radićem delal dve leti, kakor jaz, ta bo vedel, da Radić ni normalen in ne dosleden. Radić sicer mnogo misli, toda danes tako, jutri pa že drugače. Na veter pa ne bo nihče zidal. Radić je takoj, ko se mu je začel približevati Pašić, zavrgel svoj program republikanstva, pacifizma in agitacije proti vojski in davkom, in postal čez noč monarhist, militarist in centralist. Izdal je do tedaj z njim združeno opozicijo in vstopil v vlado. Avtonomistična stranka je ostala samo SLS. Sedaj imamo RR-vlado, ki ni zdrava, ker je zakonska zveza brez medsebojne ljubezni in brez medsebojnih poštenih namenov.«

To so bile trpke besede in kdor jih je bral ali slišal, ta nikakor ni mogel verjeti, da bi SLS kdaj šla v vlado, ali sploh poskušala doseči ta cilj.

Tekom časa pa se je v Sloveniji marslikaj izpremenilo. Gospodarska kriza je postajala od dne do dne občutnejša in vsak je videl in vedel, da brez izdatne državne pomoči Slovenija ne more nikamor naprej. Vlada v Beogradu pa gotovo ni imela posebnega interesa priskočiti Sloveniji na pomoč, ker je večina Slovencev, ki jo — vsaj zaenkrat — zastopa dr. Korošec, stala v neizprosni opoziciji proti vladi, kakor dokazujejo zgorajšnje izjave dr. Korošca na njegovih shodih. Vsak Slovenec, zlasti pa še vsak slovenski gospodar, je dobro čutil, da bi se položaj Slovencev dal znatno izboljšati, če bi tudi zastopniki večine Slovencev zastavili v Beogradu ves svoj politični vpliv in vso svojo politično moč v korist celokupne Slovenije in slovenskega gospodarstva sploh in jako verjetno je, da je ta vzrok bil jako merodajen za SLS in za dr. Korošca, da je začel znova iskati stike z vladnimi krogi.

Danes ni in ne more biti nobenega dvoma več o tem, da se je dr. Korošec res pogajal z zastopniki

vladnih strank o vstopu SLS v vlado. Iz neovrženih časopisnih vesti vemo, da se je pogajal dr. Korošec z Radićem in s Srškićem. Pogajal se je torej z radikali in z radićevci. Kako daleč so ta pogajanja prispejala, tega danes še ne vemo, in ravno tako v trenutku, ko pišemo te vrstice, še ne vemo, če bodo pogajanja uspela in kako.

Eno pa vemo že danes in to stoji: Za Slovenijo bi bilo velikega pomena, če vstopi SLS v vlado in če pomaga zastopati v Beogradu slovenske koristi. Kajti, da bi bili slovenski interesi v parlamentu mnogo krepkejši zastopani, če se za nje zavzema tudi zastop slovenske večine, je jasno. Druga stvar pa je, kako naj dr. Korošec pripravi sebi in svoji stranki pot do vstopa v vlado. O tem razmišljati ni naša

stvar, ampak je to stvar vodstva SLS.

Mi pa uživamo zaenkrat lepo zadovoljenje, da je tudi SLS z dr. Korošcem vred pričela uvidevati, da je bila naša politična taktika pravilna in da se je tej taktiki začela približevati tudi ona sama. Kdor hoče za Slovenijo in naše gospodarstvo kaj doseči, ta mora tja, kjer se kaj doseči da, in to je vlada. Za dolgoletno opozicijo smo Slovenci premajhni in prešibki in tudi prerevni. To bi bili voditelji SLS že zdavnaj lahko spoznali in če bi se bili po tem spoznanju tudi ravnali, bi Slovenija danes izgledala precej drugače kakor izgleda.

Mi smo že ponovno povedali, da v interesu Slovenije le želimo, da vstopi SLS v vlado. Na dr. Korošču pa je, da se odloči.

Nedelavne politične organizacije.

Delj časa že opazujem delovanje naših krajevnih organizacij, kar mi daje povod do teh vrstic. Umestnejše mesto za razpravo tega vprašanja bi bilo pri seji okrajnega odbora, ker se pa odborniki te organizacije ne zavedajo, da so s svojo izvolitvijo prevzeli do organizacije dolžnosti, se poslužim za razpravo tega pota.

Mnogokrat se sliši grajanje posameznih naših pristašev, slišijo se kritike na raznih strankinih shodih, da v stranki ne vlada tista delavnost kakoršna je potrebna za izvedbo naših lepih programov in dalekovidnih idej. Vzrok temu pa ne leži na vodstvu stranke, kajti priznati je treba, da je to izvršilo v kratkem času že ogromno delo, ampak na krajevnih organizacijah. Temelj naše stranke so krajevne organizacije, ter kot temelj najvažnejši del te stavbe. Stavbo, ki ima dober temelj, ne bo zlepa zrušil še tako močan potres. Ako se pogleda v kraje, kjer so v krajevnih organizacijah delavni možje, kjer imajo po možnosti vsak mesec seje, kakoršnih je pa žalibog malo, vidimo takoj povsod sadove v občinskem gospodarstvu, v gospodarskih organizacijah, v izobrazbi ljudstva, v napredovanju zrelosti za združništvo in tudi v državnih uradih, kjer vrši uradništvo vestno svoje dolžnosti. V krajih pa, kjer se krajevni odbori ne zavedajo svojih dolžnosti, nekateri nimajo v celem letu niti ene seje, vidimo povsod zaspanost, gospodarske organizacije ne delujejo, o kakem prosvetnem delu ni duha ne sluha. V takem kraju zbudijo ljudi kvečjemu novica, da so se fantje v pijanosti stepli ter enega ubili, drugičkrat da so enega zakla-

li, ter mu je moral iti duhovnik na spoved itd. Gotovo je tudi, da odbor krajevne organizacije ni na svojem mestu tam, kjer ima v občinskem zastopu pet samostojno-demokratskih volilcev tri odbornike in tudi ne tam, kjer ima SLS popodružnice Kmetijske družbe popolnoma v svojih rokah, pri tem ko je nad polovico članov naših pristašev.

Pri večini krajevnih organizacij se bodo vršili sedaj v jesenskem in zimskem času občni zbori. Potrebno je, da se naši pristaši za te pravočasno pripravijo in izvolijo v odbor le delavne odbornike, toraj le take, od katerih pričakujejo, da se bodo sej redno udeleževali ter vršili naloge, katere so na seji prevzeli. Predsodki, da naj dobijo posamezni člani odbora šaržo po velikosti svojega posestva in po njihovem premoženjskem ugledu, morajo pasti. Stranki bo več koristil član odbora, če ni premožen, a je poštenjak in ima voljo za delo, kakor pa veleposestnik, ki za organizacijo nima časa, še manj pa voljo do dela.

Krajevne organizacije imajo v svojih rokah kandidate za državne poslance. Kjer so krajevne organizacije delavne, tam si bodo svojega kandidata same izbrale in živ krst jim ne more vsiliti drugega, tam pa, kjer so nedelavne, tam bo določilo kandidata par ljudi. S tem so zapravile največjo pravico, ki jo imajo. To je tembolj važno zato, ker ne vemo kedaj bodo državnozbornske volitve, oblasne in občinske so pa morda že prav blizu. Zato na delo, da ne bomo iznenađeni. Izvolite si delavne odbornike v kraj. organizacije. - Janko Otorepec.

Za naš list.

Letošnje leto se bliža svojemu koncu. Do novega leta imamo le še dva meseca. Okoli novega leta pa se pričinja pri nas navadno agitacija za časopise, oziroma se pričinja nabiranje novih naročnikov.

Agitacija, ki traja navadno od Božiča do Novega leta, je pa premalo, če ni dobro pripravljena. Kakor vsaka stvar dandanes, tako mora biti tudi nabiranje naročnikov za list dobro organizirano in skrbno pripravljeno, ako hočemo tudi v tem pogledu doseči kake uspehe.

Kaj in koliko pomeni lastno glasilo za vsako politično organizacijo, nam menda ni treba na široko razkladati. Ne rečemo, da shodi niso važni, kajti tam stopajo ljudje z govorniki v neposreden stik: oni govornika vidijo, ga slišijo in ga lahko takoj vprašajo za podrobna pojasnila o vseh mogočih zadevah. Tudi velika zborovanja so potrebna, kakoršna smo imeli letos na Krškem polju, v Vitanju in na Bledu. Ti zbori so podobni velikim vojaškim paradam, kjer se ljudje na svoje oči prepričajo, koliko da jih je in veliko število bojevnikov vliiva v srca nov pogum in novo moč za nadaljnje delo. Jako važno je tudi podrobno delo, od hiše do hiše, od fare do fare in od občine do občine, kajti brez trdne podlage, ki jo ustvarja podrobno delo, je vsaka dobra organizacija nemogoča. Nad vse važen pa je dandanes lasten tisk.

Lastno glasilo je oder, raz kate-rega se oglašja teden za tednom stranka tisočim svojih pristašev. Vsi ti tisoči se ne morejo vsak teden zbrati skupaj na enem kraju — to je nemogoče, ker nihče nima toliko časa, še manj pa denarja, da bi vsak teden romal iz kraja v kraj. List pa govori vsakemu pristašu posebej. Če ne drugače, ima vsak človek vsaj v nedeljo nekaj časa, da pogleda v list in vidi, kaj se dogaja drugod, doma in kaj po širnem svetu. List je tista mogočna tromba, ki teden za tednom pristaše stranke uči in bodri na nadaljno delo, ki daje potrebna navodila in potrebne nasvete. Zato pa je dolžnost vsakega našega pristaša, da je, če mu le količkaj dopuščajo sredstva, na list naročen ali sam ali pa, če drugače ne gre, vsaj skupno s svojim sosedom. Delati mora pa vsak naš pristaša tudi na to, da list kolikor mogoče širi in da mu pridobiva novih naročnikov, kajti v boju za našimi političnimi nasprotniki je naš list najmočnejše orožje.

Zato pa naj bodo zlasti vrle naše krajevne organizacije pripravljene, da bodo pravočasno ukrenile vse, kar bo potrebno za agitacijo. Natančnejša navodila bomo objavljali v sledečih številkah. Prav pa bo tudi, če nam iz vrst naših somišljenikov in organizacij dojde kakšen dober nasvet, kako bi se dal naš list na najbolj enostaven način razširiti do zadnje vasi v Sloveniji. Z združenimi močmi bomo gotovo dosegli svoj cilj.

Kje so vzroki povodnji?

Članku v »Slovencu« in »Domoljubu« št. 41 pod zgornjim naslovom smo se Polhovgrajčani in okoličani splošno čudili. In ne brez vzroka! Kajti ves članek izzveni: Polhovgrajci in okoličani, to so predvsem Črnovrščiči, ste sami zakrivali strašno povodenj, ker posekali ste ogromne gozdove. Vzdromite se torej oblasti! Poiščite par brezobzirnih in dobičkaželjnih izsekalcev-kapitalistov, ki so si v najkrajšem času napolnili mošnjo ter povzročili povodenj. Kaznujte jih in vso škodo naj povrnejo ljudem! To je torej zmisel članka. Prepričani smo, da take neosnovane trditve ne bodo nikomur nič pomagale, pač pa lahko prav močno škodovala. V informacijo javnosti ugotavljamo sledeče:

Bližnja kakor tudi daljna okolica Polhovega Gradca, predvsem Črni vrh, kjer izvirajo pritoki Gradaščice in kjer je povodenj najhujše divjala, je močno porastla z gozdovi, da, mnogo boljše, kot je bila v prejšnjih časih, ko les radi slabih potov in oddaljenosti od železnice ni imel skoro nikake vrednosti. Še pred kakimi 25—30 leti so ljudje puščali rasti le toliko lesa, kolikor so ga rabili za domačo uporabo, vse ostalo so pa izsekavali in trebili za pašnike. Zadnje dobo, ko je les na vrednosti pridobil, se pa pašniki sistematično opuščajo in pogozdujejo. Tako imamo sedaj mnogo več pogozdenega sveta in je postal gozd poleg živinoreje glavni vir dohodkov tukajšnjih kmetov. Marsikateri kmetški posestnik bi brez gozda sploh ne mogel izhajati, posebno, kjer je zemlja malo rodovitna.

Med vojno se lesa ni skoro nič sekalo in je popolnoma razumljivo, da se ga je zadnja leta vsled medvojnega prirastka nekoliko več posekalo, posebno če se pomisli, da morajo ljudje vsled splošne gospodarske krize iskati dohodkov pač tam, kjer jih je možno še dobiti. Kljub temu pa o kakem »brezumnem in divjem« izsekavanju pri nas ni in ne more biti govora, kajti kjer se seka, se seka večinoma zrel les in še ta se prebira. Slučaji, da se kje na čisto poseka, so osamljeni in še tam se večinoma na novo pogozdi. Da bi pa morali pogozditi še njive in travnike, pa menda nihče ne bo zahteval.

Iz zgornjega se torej razvidi, da povodnji nikakor ni moglo zakriviti pretirano izsekavanje, ki se pri nas ni vršilo, kajti kot omenjeno, imamo mnogo več z gozdom porastlega sveta, kot smo ga imeli prejšnje čase, ko o takih povodnjih ni bilo niti sledu. Sicer pa nepoučeni g. člankar najbolje stori, da gre in si ogleda vse mnogoštevilne in dolge doline in grape, po katerih je prihrumela vseuničujoča povodenj in se na lastne oči prepriča, da so pobočja poleg ležečih hribov prav dobro z gozdom odrasla. Da pa na skalnatih vrhovih naših gor ne bo našel gozdov, je pa več kot jasno. Sploh pa so se utrgali plazo-

vi pravtako v najlepše zarastlih gozdnih parcelah, kakor po njivah in košeninah. Poplavo je zakrivila pač silna množina padlega dežja, saj je znano, da je bilo ta dan 250 milimetrov padavin in le čudež bi bil, da bi se vsa ta voda odtekla brez težkih posledic. Ob takem dežju bi se zgodila katastrofa kjerkoli.

Gospod člankar bi mnogo bolje napravil, da bi apeliral za državno pomoč tako težko prizadetim ljudem, ki so prišli ob vse. Nehote se nam vsiljuje misel, da je bil članek napisan iz zlobnosti ali pa vsaj vsled nepoučenosti.

Nujno potrebno bi bilo in prosimo merodajne činitelje, da preskrbe, da se zgradijo hudourniki, ki prinašajo silne množine kamenja in zasipljejo strugo Gradaščice, ki vsled tega poplavlja polja in travnike, odnaša rodovitno prst, pušča pa kamenje in pesek; da se popravijo razrušene ceste in pota; uravna in izčisti struga Gradaščice predvsem skozi Pristavo in pomaga vsem težko oškodovanim, ki jih je že v drugič zadela nesreča
Frane Glavič, Hrastence.

Usmiljenim srcem!

Povodenj, ki je zadela dne 27. septembra z vso silo obširno žirovsko občino, je zadela nesrečne prebivalce poleg porušenih domov in gospodarskih stavb, razrušenih njiv, travnikov in gozdov ter drugih zemljišč in materiala tudi s tem, da je siromašnemu ljudstvu odnesla še to, kar so si tekom leta z žuljavimi rokami pridelali. Nekaterim je odneslo ves živež.

Veliko je družin, ki so na tem, da bodo tekom zime izstradane! Saj nimajo ne doma, ne denarja, ne obleke, ne koščka kruha.

Pred nami je ostra zima. Bojimo se, da nam ogromne mase snega, ki padejo v naših krajih, preprečijo dovoz po edino preostali cesti — preko Logatca. Izredno je zato važno, da nam vse dobro ljudstvo pomaga z darovi zlasti v obliki živil še pred zimo, da spravimo skupaj potrebna živila za one nesrečne ljudi, ki so rešili le golo življenje.

Prosimo, da nam pri zbiranju in odpošiljanju grede na roko poleg usmiljenega ljudstva vsi merodajni faktorji. Prosimo, da se zbere predvsem najvažnejše, kot krompir, moka in slična živila.

Žirovci ne bomo pozabili dobrotljivosti onih, ki se nas usmilijo v težki nesreči.

Prosimo, da se pošiljke pošljejo preko Logatca na »Občinski pomožni odbor za poplavljenca v Žireh«.

MLADINSKI VESTNIK.

Društvo kmetških fantov in deklet Dol-Beričevu priredi v nedeljo 31. oktobra o pol 4. uri popoldne v društveni dvorani v Beričevem igro: »Mlinar in njegova hči«, žaloigra v petih dejanjih. Vabimo k čimvečji udeležbi.

Shodi in prireditve.

Podhom pri Bledu. Občni zbor krajevne organizacije Slovenske kmetijske stranke se vrši 7. novembra t. l. ob 3. uri popoldne pri Zaleharju.

Celje. Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor okrajne organizacije Slovenske Kmetijske Stranke, ki je bil kljub skrajno slabemu vremenu prav dobro obiskan. Zborovanje je pripravil naš neomahljivi tovariš Šribar Jakob iz Gaberja pri Celju, predsedoval pa mu je odlični somišljenik France Plaskan iz Orle vasi. Uvodoma je pozdravil vse navzoče, nato pa prečital dnevni red. Kot prvemu je podal besedo gospodu dr. Kukovcu, ki se je v svojem govoru dotaknil temeljev kmetijske misli, dalje je naslikal protidemokratsko in nasilno postopanje SDS in podal politično poročilo. Potem sta govorila še tovariš Mravlje in dr. Novačan, nakar so bili izvoljeni v okrajni odbor sledeči tovariši: Franc Plaskan, Orla vas, predsednik; Anton Kajtna, podpredsednik; Josip Kožuh, župan, Škofja vas, podpredsednik; Vilko Senica, Zalec, tajnik; Anton Mahen, Trnovlje, blagajnik; odborniki: Špes Franjo, Vojnik-okolica, Ivan Žnidaršič, Grobelno, Jože Pinter, Kalobje, župan Lešnik, Nova cerkev, Jože Jekl, Nova cerkev, Blaž Jesenek, Dramlje, Blaž Urleb, Sv. Jurij, Jakob Brumen, Sp. Hudinja, Fr. Potočnik, Franko-lovo, Karol Žerovnik, župan, Franko-lovo, Karol Gorišek, Griže, Franc Piki, Zatec, Juro Gaber, Sv. Rozalija, St. Jur, Fr. Randl, St. Lovrenc, Anton Randl, Arclin pri Vojniku, Ivan Gorišek, Bukovžlak, Jernej Gaber, Cerovec, Fran Turnšek, Prekopa, Martin Šorn, Grajska vas, Jernej Radišek, Kaplje, Fran Vrankovič, Rakovlje. — Po volitvah so se storili važni sklepi v pogledu organizacije in shodov ter drugih okrajnih zadev. Z zborovanja je bila odposlana pozdravna brzojavka tov. min. Puclju, nakar je tov. Plaskan zaključil občni zbor.

St. Vid pri Ptuj. V nedeljo dne 24. oktobra se je vršil pri nas v gostilni tov. Krajca shod SKS. Predsedoval je tov. Štumberger, predsednik krajevnega odbora. Poročilo o najnovejšem političnem stanju je podal tov. poslanec Kelemina, o kmetiskem programu in politiki tov. Lipovšek, gospodarsko in organizacijsko poročilo pa je podal tovariš Škrabar. V nato sledečo debato so posegli tov. Stoklas, Zemljak, Kureš i. dr. Shod je bil navzlic slabemu vremenu povoljno obiskan.

Jurovec pri Ptuj. V nedeljo popoldan dne 24. oktobra se je vršil v gostilni tov. Avg. Pen-a javen shod Slov. kmetijske stranke. Kljub temu, da se vsled visoke vode tovariši iz haloške strani zborovanja niso mogli udeležiti, je bila udeležba velika. Na shodu, kateremu je predsedoval tov. Štumberger, je govoril o političnem položaju in ciljih kmetijske politike tov. Lipovšek, o kmetiskem gibanju in zgodovini tega gibanja, posebno HSS ter o organizacijskem in izobraževalnem delu pa tov. Škrabar. Poročila so bila z odobravanjem sprejeta.

Dopisi.

Podhom pri Bledu. Začetkom meseca maja se je porodila v Zasipu pri Bledu pri tamkajšnjih za gospodarski napredek vnetih tovarišev, lasti tov. Golcu, misel, da se ustanovi sirarska zadruga in koncem meseca se je že vršil ustanovni občinski zbor. Sklenilo se je takoj pričeti z gradbo sirarskega doma. Minula sta dva dobra meseca in ponosna stavba je bila pod streho. Dne 24. oktobra bi se imela vršiti slovesna otvoritev. Prišli so zastopniki oblati in združenih ustanov, toda vsled skrajno slabega vremena se je slavnostna otvoritev preložila na spomlad. Pri tov. Zaleharju pa se je razvila pristrčna veselica in zabava, na kateri so govorili tov. dr. Marušič kot zastopnik slovenske kmetijske stranke in g. I. Sancin v imenu tov. ministra Puclja, ki je dal z demarno podporo prvi temelj k zgradbi, in v imenu velikega župana. Lesce. Tukajšnji občinski odbor je v nedeljo kupil stavbni svet za gradbo nove šole. Najlepši prostor g. Legatova je v ta namen odstopila po ne pretirani ceni: 3 dinarje za kvadratni meter. Kako prav je prišla sedaj drobtina, ki jo

je izposloval tov. Pucelj pri takratnem prosvetnem ministru Radiću. Kako je sedaj Radićeva torba z denarjem prav prišla, da bo imela dobiček cela občina. Živel Radić, živel župan Vidic, po katerega zaslugi je občina prišla do tega sveta.

Radence. Dne 21. oktobra ob 10. uri dopoldne je bil pri nas močan potresni sunek. Otroci so preplašeni zbežali od pouka iz šole. Nesreče vendar ni bilo nobene in tudi škode ni napravil potres.

Kaplja vas. — Pri nas je umrl ugledni posestnik Janez Drešar. Ze pred več meseci ga je zadel mrtvoud, ki je končno povzročil tudi smrt. Dosegel je visoko starost 74 let. Ostalim izrekamo naše iskreno sožalje, nepozabnemu pokojniku pa naj bo zemljica lahka.

ŽARNICE

Osrām - vsakovrstne najceneje

J. GOREC, Ljubljana

pala a Kreditne banke.

Razne politične vesti.

Povratek Nikole Pašića. Vodja radikalne stranke Nikola Pašić se je pretekli teden vrnil iz Cavtata v Beograd. Za svoja leta izgleda še dobro, vendar pa ni za pričakovati, da bi se spuščal še v kakšne velike politične boje, čeprav so njegovi politični prijatelji napovedovali, da se bodo zgodile po njegovem povratku velike politične stvari. Doselej se ni zgodilo še nič posebnega od njegove strani in se bržkone tudi ne bo.

Stjepan Radić in »Slovenec«. Najnam bo dovoljena skromna ugotovitev, da časopisje SLS pretekli teden ni pisalo o Radiću prav nič grdo, kakor se je to dogajalo prej. Radić je vsaj za dober teden dni nehal biti »izdajalec«, »bedak«, »vetrnjak« itd. In čeprav »Slovenec« Radića ni grdil in psoval, se svet vseeno še ni podrl.

Žalostna usoda. Najbolj klaverno vlogo so igrali pretekle dni samostojni demokrati in to v Beogradu in pri nas doma. V Beogradu so se vladne stranke pogajale s SLS glede vstopa v vlado. To pomeni, da smatrajo vladne stranke SLS vsaj

še za nekaj. Za samostojne demokrate se pa živ krst ni zmenil! To se pravi z drugimi besedami, da so samostojni demokrati popolnoma potisnjeni v kot, kamor tudi spada jo. V Sloveniji žive še edinole od podpore ministra za notranje zadeve g. Maksimovića, vprašanje časa pa je, kedaj jih bo še ta zapustil. Za ljubezen in naklonjenost dr. Žerjava se poteguje v Sloveniji le še par učiteljev, vsi pametni ljudje pa obračajo samostojnim demokratom hrbet.

Učiteljstvo in samostojni demokrati. Kakor poroča beogradska »Pravda«, so se tudi oni učitelji, ki so bili prej člani »Slomškove zveze«, pridružili veliki stanovski učiteljski organizaciji, ki je zavrгла politiko iz svoje organizacije in hoče delovati le stanovsko. To je edino pametno in pravilno. Stanovsko zaveden učitelj bo branil in zastopal v prvi vrsti interese svojega stanu, politično se pa naj opredeli vsak po svoje, ker se politika stanovske organizacije prav nič ne tiče. Složen nastop v stanovskih in strokovnih zadevah bo učiteljem le koristil.

Novice in zabava.

Spominu mrtvih.

Smrtna kosa v preteklem letu tudi našim vrstam ni prizanesla in prav lepo število zvestih in delavnih bojevnikov za našo stvar krije hladna odeja matere zemlje. Žalibog je mnogo naših zvestih prijateljev že skoro pozabljenih. Naša dolžnost pa je, da se njihovemu spominu oddolžimo vsaj prihodnje dni in da se poleg svojih lastnih grobov spominjamo tudi onih naših zaslužnih mož, katerih delo še danes živi med nami. Bodi jim vsem ohranjen časten spomin in naj v miru počivajo!

***

ŽREBANJE LOTERIJE Zveze društev kmetijskih fantov in deklet se je moralo radi neugodnega stanja razprodati odložiti na svečnico, t. i. na 2. februarja 1927. — Vse one, ki so dobili srečke v razprodajo, vljudno vrošimo, da jih čimprej razprodajo in denar nakažejo po poštni položnici. Kdor srečk še ni dobil, naj javi svoj naslov Zvezi društev kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani, Koledvorska ulica 7. in obenem sporoči, koliko srečk naj se mu pošlje. Cena posamezni srečki je 5 dinarjev, glavni dobiček 10.000 dinarjev. — Storitve svojo dolžnost!

Pavlatelj podružnice Slavenske banke v Sarajevu — aretiran. Kakor poročajo zagrebški časopisi je bil te dni aretiran ravnatelj podružnice Slavenske banke v Sarajevu dr. Spašić. Policijska oblast vodi v banki preiskavo ter pregleduje bančne knjige.

Velikodušen dar za poplavljenec. G. Andrej Šarabon, veletržec v Ljubljani, je daroval ob priliki 40-letnice obstoja svoje tvrdke za poplavljenec v polhovgraški, žirovski in poljanski okolici znesek 10.000 dinarjev, ki ga je izročil g. velikemu županu ljubljanske oblasti. — Bodi mu za ta plemeniti, človekoljubni dar izrečena v imenu prizadetega prebivalstva najtoplejša zahvala.

Darovi za poplavljenec. G. velikemu županu dr. Baltiču so poslali nadaljne prispevke za poplavljenec: g. Jernej Stele, trgovca v Sp. Šiški 300 Din; Juzoslovenska banka, podružnica v Ljubljani 1000 dinarjev; g. Alojz Vodnik, kamnoseški mojster v Ljubljani 1000 Din; uradništvo pošne hranilnice v Ljubljani (za žiri in Polhovgradec) 491 Din; g. Anton Tonejc, kavarnar v Ljubljani 500 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani 10.000 Din; pivovarna »Union« v Ljubljani 2.500 Din; Mestna hranilnica ljubljanska 25 tisoč dinarjev; g. Dragotin Hribar, predsednik Kranjske hranilnice v Ljubljani 2.000 Din. — Vsem plemenitim darovalcem bodi izrečena v imenu prizadetega prebivalstva najtoplejša zahvala.

Demač izum. G. Ferdo Motnikar, urar iz Zagorja ob Savi, je izumil novo stolpno uro, ki bo imela samo dve glavni kolesi in eno samo utež. a bo bila vsako četrtinko dvojno in obenem na drugi zvon preteklo uro, to ie, da bo repetirala. Ob uri pa bo bila še uro na največji zvon. Navijala pa se bo samo enkrat na teden.

Mali žepni koledar Kmetijske tiskovne zadruge bo v kratkem dotiskan, na kar vse bralce opozarjamo. Koledar je bogat na poučnih člankih in bo prinesel tudi letos popolen seznam sejmov in različne tabele.

Znižane pristojbine za pošne pakete. Minister pošte in brzojava je odredil, da se s 1. novembrom znižajo pristojbine za pošne pakete. Znižanje bo znašalo povprečno 20 odstotkov. Z ozirom na stabilizacijo dinarja se pri odpošiljanju paketov v inozemstvo kot ekvivalent ne bo več jemal 1 zlati dinar za 15 papirnatih, marveč 1 zlati dinar = 12 papirnatih.

Kurjenje železniških vagonov. Po naredbi ministra prometa se je pričelo 15. t. m. na vseh progah državnih železnic parno kurjenje vagonov, in sicer na brzovlakih, osebnih in mešanih vlakih.

Tihotapska afera z orožjem. V Mariboru se mnogo govori o tihotapski aferi z orožjem, ki jo je razkrila tamkajšnja policija že pred več meseci. Ker pa so tihotapeci postopali skrajno previdno, je bila preiskava zelo otežkočena. Sedaj je aretiranih v Mariboru 7 oseb. Vsi so izročeni sodišču.

Strossmayerjev spomenik. V Zagrebu bodo prihodnje dni postavili krasen spomenik velikemu hrvatskemu škofu Strossmayerju. Spomenik je izdelal najslavnejši kipar naše dobe Meštrović.

Brezposelnost v Angliji. Začetkom oktobra je bilo na Angleškem 1.578.000 brezposelnih, to je za 275.000 več kot lansko leto.

Tedenski koledar.

Dnevi:

31. oktobra, nedelja: Volbenk.
1. novembra, ponedeljek: Vsi sveti.
2. novembra, torek: Verne duše.
3. novembra, sredo: Hubert.
4. novembra, četrtek: Karol Bor.
5. novembra, petek: Emerik.
6. novembra, sobota: Lenard.

Sejmi:

2. novembra: Jesenice na Dol., Mirna, Cerknica, Vitanje.
3. novembra: Zagorje ob Savi, Pišce.
4. novembra: Preska, Konjice.
5. novembra: Krško.
6. novembra: Kropa, Velike Lašče, Mengeš, Vrhnika, Št. Vid pri Stični, Brežice, Rečica, Sv. Lenart v Slg., Nova cerkev, Selnica, Št. Vid pri Ptuj, Peklo, Št. Pavel pri Preb., Sv. Lenart pri Sevnici.

Vrednost denarja.

Za 1 dolar	56.50 Din
Za 100 lir	249.— Din
Za 1 avstr. šiling	7.98 Din
Za 100 čeških kron	167.50 Din
Za 100 fran. frankov	174.— Din
Za 100 švic. frankov	1094.— Din
Za 1 zlato marko	13.50 Din

Arborin, priznano sredstvo za jesensko in zimsko zatiranje sadnih škodljivcev, izdeluje Chemo-techna, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču tvrdke A. & E. Skaberne).

Knjige Kmetijske Matice se prično razpošiljati koncem prihodnjega meseca.

Požar v Kamni gorici. Prošli četrtek okrog polnoči je v Kamni gorici v stari hiši Marije Pogačnik izbruhnil požar, ki je v kratkem času upepelil vso hišo s priključenim gospodarskim poslopjem. Po večini ubožni stanovalci, med njimi invalidi s petimi otroci, so si komaj rešili golo življenje. Pa tudi sosedni hiši Ivana Lazarja in Tomaža Pogačnika sta bili v veliki nevarnosti in le napornemu delu domačih gasilcev se je zahvaliti, da ni nastala strašna katastrofa in da ni bil uničen spodnji del vasi, posebno še, ker so poslopja po večini krita z deskami. Posestnica hiše, kovaška delavka, ki ima v družini tudi bolezen, je imela hišo zavarovano za minimalno vsotico in je hudo prizadeta. Kako je požar nastal, ni znano.

Prevzemanje naših zlatnikov v Franciji. V Parizu je odpotovala naša specialna komisija, sestavljena iz članov Narodne banke in finančnega ministrstva, ki bo prevzela prvo partijo naših zlatnikov, izkovanih v Parizu s podobo kralja Aleksandra. Novi zlatniki pridejo tekom prihodnjega meseca v promet.

Dva pravilnika o invalidih. V kratkem bosta objavljena dva pravilnika o invalidih. S prvim pravilnikom se ureja vprašanje odkupa invalidnine potom dajatve kapitala in zemljišča, ker se pričakuje, da si bodo invalidi na ta način ekonomsko opomogli. Z drugim pravilnikom se ureja vprašanje zaposlovanja invalidov po državnih uradih in humanitarnih zavodih ter v podjetjih, ki jih subvencionira država.

Vlom v hranilnico v Mengšu. V noči od ponedeljka na torek preteklega tedna so neznan vlomilci izropali blagajno hranilnice v Mengšu. Iztrgali so železno omrežje v oknu, razrezali vrata blagajne in odnesli 13.080 Din; 6 Din drobica so pa pustili. Škatljo, v kateri je bil denar, so našli ljudje pod nekim kozolcem proti Preserju. — O vlomilcih, ki morajo biti v svoji stroki dobro izvežbani, zaenkrat ni nobenega sledu.

Zemlja podsula. V gozdu grofa Attemsa pri Slov. Bistrici je delal pri trebljenju ribnika delavec Viktor Hribernik. Pri delu ga je zaslula težka plast zemlje, ki ga je takoj zadušila.

Masarykov spomenik v Locarnu. Mednarodna ženska liga je sklenila, da se postavi v Locarnu v Švici spomenik češkoslovaškemu prezidentu Masaryku.

Stanje naše trgovske mornarice. Po statističnih podatkih direkcije pomorskega prometa je naša trgovska mornarica koncem lanskega leta imela 10.578 ladij, bark in čolnov na jadra in vesla v skupni tonaži 28.958 ton ter 25.705 posadke. Parobrodov je bilo koncem decembra 1925 skupaj 147 s tonažo 97 tisoč 597 ton ter 11.853 mož posadke. Na dolgo plovitbo odpade 37 parobrodov s skupno tonažo 81.059 ton.

Zgradba katoliške cerkve v Beogradu bo dovršena koncem tega meseca. Prihodnjo nedeljo bo nadškof Rodić posvetil novo cerkev.

Borza dela v Celju. S 15. oktobrom je pričela poslojati borza dela v Celju, ki ima uradne prostore v hiši »Prve hrvaške štedionice«, nasproti kolodvora. Za stranke se uraduje vsak delavnik od 8. do 12., telefonska številka 119. V svrhu hitrejšega in uspešnejšega poslovanja pri posredovanju dela in služb, oziroma delovnih moči, se naproša interesente, ki se na borzo dela pismeno obračajo, da v prijavi navedejo vse potrebne podatke in sicer delodajalci delovne in plačilne pogoje ter zahteve in želje glede delovnih moči, delojemalci pa osebne podatke (starost, stan, število družinskih članov, bivališče itd.) ter zahteve in želje glede plače in delovnih pogojev, kje so bili zadnji zaposleni, število brezposelnih dni itd. Vsakokratni prijavi ali dopisu je priložiti znakmo za odgovor. Legitimacije za polovično vožnjo, ki morajo biti opremljene s sliko, se izdajajo le proti predložitvi dokaza, da je dotični res brezposeln, oziroma, da potuje v svrhu iskanja dela. Kot dokaz služi dopis ali potrjeno delodajalca, potrjeno županstva itd. Ker je hitro poslovanje borze dela predvsem v interesu strank samih, se priporoča, da se pri dopisovanju ravnajo po gornjih navodilih.

Italijanski vagoni za les. Generalna direkcija železnic je naprosila italijansko prometno ministrstvo naj ji dovoli vporabiti nekaj italijanskih odprtih vagonov za prevoz lesa v Italijo. Italijansko ministrstvo še ni odgovorilo, upati pa je, da bo prošnji ugodilo.

Koliko ljudskih šol in učiteljev je v Srbiji. Glasom statistike, izdelane zadnji čas v prosvetnem ministrstvu, je v Srbiji, v Južni Srbiji, Črni gori in Vojvodini celokupno 3907 osnovnih šol, na katerih je namrečenih 9321 učiteljev in učiteljic. Od teh učiteljev je 8179 s polno kvalifikacijo, 523 brez učiteljske mature in 619 dnevničarjev.

Ranjen orožnik ustrelil tatu. Iz Skoplja poročajo: V Drepovu je ukradel neznan tat z dvorišča hiše Ilije Todorovića par polnih panjev. Todorović je obvestil o tem orožništvu. Zato je stal drugo noč eden od orožnikov na preži. Okrog polnoči je prišel k čebelnjaku s karabinko oborožen neznanec, ki je po tegnili iz čebelnjaka zopet par panjev. Orožnik je zakričal »Stoj!« Neznan lopov je odgovoril s strelom. Dasi je bil orožnik težko ranjen, je ustrelil tudi on. Zadel je dobro: tat se je zgrudil mrtev na zemljo.

Evropa ne more več dolgove plačati. Bankir Lamont je govoril v Newyorku vseučilišni mladini. Izrekel se je proti plačevanju vojnih dolgov. Izjavil je, da bi bilo smešno misliti, da bi plačala Evropa Ameriki še dvaindvajset milijard dolarjev, oni Ameriki, ki ima že itak polovico vsega denarja na svetu. Ne bo se mogoče ogniti reviziji vseh dogovorov o dolgovih.

Otok Krim v nevarnosti. Moskovski časopisi poročajo, da preti več občinam na otoku Krimu propast. Morsko obrežje se pogreza, od zemlje se lomijo veliki kosi in izginjajo v globino. Prebivalstva se loteva panika in oblasti jim ne morejo pomagati.

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonijalnih trgovinah.

Kozje. 60 žrtvam svetovne vojne iz občin Kozje, Veternik, Zdole. Bliža se nam praznik Vseh svetih in Vernih duš dan. Vsi vojni tovariši, ki smo prišli domov pohabljeni, potrjeni in bolni, se Vas tovariši, kateri ste v tujini na visokih gorah, prostranih poljanah in v zapuščenih grobovih pokopani, z žalostjo spominjamo. Vdove in sirote, ki jih je zadelo bridka usoda, se Vas spominjamo, ker jih muči skrb, beda in trpljenje. V mukah in trpljenju smo bili z Vami, videli Vaše trpljenje, Vaše muke in bili tudi nekaterim priča Vaše zadnje ure. Zato nas tembolj boli Vaša usoda. Ako mislimo na Vaše grobove po vsej naši poti nazaj, kjer smo z Vami trpeli, je to za nas najstrašnejša misel. Samotno ob robovih pokopašiš, po skalovju in prepadih počivajo Vaši izmučeni zemeljski ostanki. Nihče Vas ne najde, nihče ne pride k Vam in nihče Vam ne bode mogel prižgati luči na dan vernih duš, ko bode pel glas zvona za vse rajne farane. Predaleč ste od svojih starišev, žen, otrok in sorodnikov. Ne bodo mogli priti na dan vernih duš k Vam na grobove, da bi jih rosili s solzami. Da se mi odložimo naši tovariški dolžnosti, izkažemo do Vas spoštovanje in ljubezen, zato bomo v duhu stali pri Vaših grobovih tam daleč v tujini in namesto na njih, bode plapolala večna luč doma, luč ljubezni na spomeniku, ki je postavljen Vam v spomin, Vam v čast. — Da se bode mogel spomenik dostojno razsvetliti na praznik Vseh svetih in vernih duš, zato že danes trkamo na vsa dobra srca občanov vseh treh občin, da blagovolijo prispevati na pomoč s prostovoljnimi prispevki za razsvetljavo spomenika. Še tako mali dar, če ne eden ali dva, pa tri in lučka gori! Prispevki se naj izročijo pri županstvu v Kozjem. — Podružnica Zveze slov. vojakov iz svetovne vojne v Kozjem.

Granata ubila pastirja. V okolici Travnika so se pred kratkim vršile strelske vaje artiljerije. Pri tem neka granata ni eksplodirala. Našel jo je 16-letni pastir Sačić, ki jo je skušal s kamnom razbiti. Granata je eksplodirala in pastir je obležal na mestu mrtev.

Čreda volkov raztrgala kravo. V Medjinih v mostarski okolici je te dni čreda volkov pri belem dnevu napadla kravo nekega kmeta, ki se je pasla na travniku ter jo raztrgala. Med prebivalstvom je zavladal strah pred volkovi, ker ljudstvo nima orožja, da bi se moglo braniti pred divjimi zvermi.

Ladja dvignjena iz morske globine. V bližini Komiže v Dalmaciji je vihar prevrnil luksuzno ladjo »Titanija«, ki se je na mesu potopila. Te dni se je končno posrečilo dvigniti ladjo. Ladja je dvignjena cela in je bila odpravljena v Split na popravilo.

Sin bivšega sultana aretiran. V Carigradu je bil te dni aretiran najstarejši sin sultana Muhameda V., ko je hotel pasirati turško mejo. Kakor znano, je prepovedano vsem članom bivše sultanove rodbine prebivati na Turškem.

Konec harema v Turčiji. Pretekli petek opolnoči je stopil v Turčiji v veljavo novi zakon o razporoki. Odslej se razporoke ne bodo več vršile po starem zakonu, nego bodo o njih razsojala sodišča. Moški in ženske si bodo v Turčiji poslej popolnoma enakopravni in mnogozestvo se bo kaznovalo z zaporo petih let. Žene, ki se jim bodo moške izneverili ali bodo slabo z njimi ravnali, bodo upravičene poiskati si pred sodiščem zadoščenje in tudi ločitev zakona. Novi turški zakon o razporoki pomni v bistvu konec harema.

Razstava cerkvenih predmetov v Lurdu. Aprila 1927 se otvori v Lurdu svetovna razstava cerkvenih predmetov in devocijonalij. Razstavni prostor je 72 m dolg, 45 m širok; nahaja se nedaleč od lurdškega svetišča.

Zopet silovit orkan v Ameriki. Kakor poročajo iz Floride je upostošil silen orkan Havano, od kjer je krenil v smeri proti severu. Orkan je divjal z brzino 98 milj na uro. Vse zveze s Havano so prekinjene, ustavljen je ves promet, po ulicah je uničena vsa razsvetljava, telefonske linije so porušene.

London — trg za posojila. V Londonu bosta najeli najbrž še v tej jeseni Vzhodna Afrika in Palestina posojilo v skupnem znesku 14 in pol milijona funtov po 5 odstotkov. Estonska hoče svojo valuto reformirati in bo v bližnjih tednih najela v Londonu večje posojilo, menda dva milijona funtov. Slednjič bo dobila tudi Belgija posojilo desetih milijonov, da popravi svojo valuto.

Francoski dolg na Ruskem. Nešteto krat že so se sestali Rusi in Francozi, da se pogajajo o ureditvi ruskih predvojnih dolgov, a vselej brez uspeha. Sedaj bodo spet prišli skupaj 18. novembra v Parizu. Upanje na sporazum je sedaj nekoliko bolj ugodno, čeprav ni stavela ruska vlada doslej nikakih takšnih predlogov, da bi se moglo sklepati na kakšno odnehanje.

Narodni gospodar.

Nove perspektive za ljudsko prehrano.

Osrednja zadruga »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani je priredila v dneh od 1. do 6. julija t. l. dva trodnevna tečaja za moderno uporabo grozdja in sadja, koja sta bila obiskana od številnih udeležencev iz vseh delov naše države.

Na obe tečajih je g. Josip Bauman, sadjarski učitelj iz Freiburga v Nemčiji, obravnaval razne načine konzerviranja sadja, grozdnega soka in zelenjavi ter ob tej priliki ventiliral razna pereča gospodarska vprašanja, ki bodo prav gotovo zanimala tudi naše kmetovalce, zlasti vinogradnike in sadjarje. V svojih izčrpnih izvajanjih se mu je posrečilo odstraniti ogromne barike predsodkov, ki so prikrivali dosedaj, kakor gosta megla pravo sliko o delovanju malih živih bitij (mikroorganizmov) v pogledu na prehrano človeštva.

Kot udeleženec drugega tečaja podajem v naslednjih vrsticah odlomek osnovnih misli tega odličnega strokovnjaka pri njegovih predavanjih ter vabim merodajne čitatelje — gospodarske strokovnjake — da se oglasijo k besedi.

V dobi današnjega boja za vsakdanji kruh in splošni omehkovanosti človeškega rodu je potrebno bolj, kot kedaj poprej, da se lotimo takšne uporabe zemeljskih proizvodov, pri kateri dosežemo čim večjo gospodarsko korist. Zategadelj moramo paziti predvsem na to, da jih zavživamo v takšnem stanju in obliki, ko predstavljajo največjo redilno vrednost.

Kakor je potrebno, da se ne ustrašimo boja z neprijazno naravo, pravtako se moramo energično boriti proti najnižjim bitijem (bakterijam in glivicam), ki povzročajo bolezni, ali razkrajajo živila ter s tem škodujejo človeku z ozirom na njegovo prehrano. Proti prvim je sicer zdravniška veda odredila že dokaj preventivnih odredb, dočim dočim se proti drugim ni ukrenilo skoro ničesar dosedaj. Da, v gotovih primerih se jih celo neguje, n. pr. kvasne glivice, ki povzročajo razkroj redilnih snovi v vinskem in sadnem moštu.

Glavni trije stebri naše prehrane so: beljakovine, tolšče in ogljikovi vodani. Obilo beljakovin nahajamo v mesu, jajcih, stročnicah in tudi v zelenjavi. Grozdje, sadje, sladkor na repa itd. vsebujejo v prvi vrsti ogljikove vodane, — orehi, mandeljni, maslo, sir i. dr. pa tolščobe. Mleko ima vse tri glavne snovi v približno zadostni meri, dočim v mesu in žitu pogrešamo pravilno medsebojno razmerje teh snovi; zategadelj je zdrava hrana brez dodatka sadja in zelenjave pri nas nemogoča.

Sadje in zelenjava ima popolno, meso in žita pa nepopolno beljakovino. Tolšče in ogljikovi vodani morajo včasih nadomestovati beljakovine. Rastline nagomilijo na gotovih mestih ogljikove vodane v trdni obliki (v obliki škroba) kot

rezervo, ki je potrebna za novo vegetacijo v pomladi. Drevo potemtako že v prejšnjem letu misli na to, kaj bo potrebovalo v prihodnjem letu. Pred izbruhom vegetacije se ogljikovi vodani spremene v tekočo (vegetativno) obliko, t. j. sladkor, da morejo rastline poganjati. Ta pojav opazimo v pomladi prav dobro pri krompirju, ki spremeni svoj okus in postane sladek.

Razen omenjenih glavnih snovi pa so potrebne človeku tudi še rudninske snovi (redilne soli) in takozvani vitamini (kompleteni), jih nahajamo ponajveč v grozdju, sadju in zelenjavi. O vitaminih sta dr. Ragnar Berg in dr. Röse potom raziskovanj dognala, da izvirajo iz rastlinstva in se dele na več vrst A, B, C, D in E. Brez vitaminov bi človek zgubil resistenco proti nalezljivim boleznim že po preteku treh mesecev.

Kakor so vitamini važni za človeško prehrano, pravtako je njih ohranitev odvisna od mnogoterih okolištin. Vitamine štiti organska kislina v grozdju in drugih sadežih, fermenti pa jih uničujejo. V kislem zelju se tudi pri kuhanju ohranijo vitamini, v zeljnih glavah in sadju pa se porazgube, če jih držimo dalje časa v shrambi. Pri pasterizaciji grozdnega soka ter zelenjave se fermenti uničijo, vitamini pa ostanejo, ker jim toplota do 80° C vsled organske kisline v teh produktih ne škoduje. V grozdju in sadju, ki leži v shrambi, delujejo fermenti, ki prevajajo škrob v sladkor ter pri tem uničijo vitamine. Za pripravo zelenjave se priporoča vroča para, namesto kuhanja, ker se s kuhanjem vitamini izlužijo. Vitamini učinkujejo le tedaj, ako je v dotičnem živilu preostanek neorganskih baz. Ta preostanek ima grozdetem, sadje, zelenjava in mleko, medtem ko nahajamo v mesni in močnatih hrani mnogo neorganskih kislina, ki povzročajo bolezni.

Kakor znano, se ob sodelovanju zelenila in solca v trsnem listju tvori škrob (C 6 H 10 O 5), ki se s pomočjo fermenta (diastaze) po noči pretvarja v sladkor (C 6 H 12 O 6) ter nagomili v grozdju. Če grozdje sprešamo in sok prepustimo samemu sebi, se spravijo vanj kvasne glivice, katerim nudi izborna hrana in ugodne pogoje za razvoj. Da se zavarujejo pred konkurenco od strani raznih glivic plesni in gnilobe, pretvorijo sladkor v alkohol (C 2 H 6 O) in ogljikovo kislino (CO₂). Alkohol drugim glivicam ne dovoljuje, da bi se mogle razvijati, kvasne glivice pa ga morejo vsekakor prenašati do gotove meje. Ogljikova kislina izpuheta v zrak, vitamini se porazgube, alkohol pa ostane v vinu ter ga varuje pred napadi od konkurenčnih glivic. Ker alkohol ni redilna snov, je potemtako vinski mošt vsled kipenja prišel ob svoje naravne hranilne vrednote — sladkor in vitamini — ki bi sicer lahko človeku koristili.

Posamezne snovi je izkoristiti v času, ko so jih prebudežni kemiki

ljevidih so vinorodni vrhi med Muru in Dravo označeni kot »Ljutomerske gorice«, na nekih novejših še le kot »Ljutomerško-ormoške«.

100.000 dinarjev na glavo glasovitega razbojnika. Notranje ministristvo je razpisalo na glavo glasovitega razbojnika Roganovića, ki se potika s svojo tolpo v Črni gori in Hercegovini, nagrado 100.000 Din.

Ciklon na Japonskem. Silen ciklon je opustošil severozahodno obal Japonske in povzročil ogromno škodo. Osem parbrodov, ki so vozili ob obali, se je pogreznilo v morje.

kupoval hiše. Tako nesramno obrekovanje pa je po »Domoljubu« Bogu dopadljivo krščansko dejanje. Urednik »Domoljuba« je kaplan Franc Zabret. Stavljamo vprašanje presvitlemu knezoškofu: Ali je tako pisanje »Domoljuba« krščansko in pošteno? Sicer se bode pa g. minister Pucelj z urednikom »Domoljuba« pogovoril pred sodiščem, kako so zaječali volilci. Poglavje o dobrih in slabih duhovnikih bo treba z nova oživeti.

Knjige Kmetijske Matice

bodo v najkrajšem času pripravljene za odpošiljanje gg. poverjenikom. — Ker nekateri gg. poverjeniki še niso poslali končnega števila naročnikov ali pa sploh še niso poslali nabiralnih pol, katere so z izrecnim dovoljenjem obdržali, se lahko pripeti, da bodo dobili premalo izvedov ali pa sploh ne bodo dobili knjig. Zato se tem potom vlijudno naprošajo vsi gg. poverjeniki, ki svoje dolžnosti še niso popolnoma izpolnili, da to čimprej store. S tem se izognemo vsem nepotrebnim pritožbam. — Vsak naročnik, ki je plačal letno naročnino v znesku Din 30.—, dobi 4 knjige: 1. Veliki koledar za leto 1927., 2. Zbirka kmetijskih nauk, II. del, 3. Sadjarstvo, 4. Kmečka povest.

sar spreminjati, starši imamo prvo pravico do svojih otrok.

2. Čudno se nam zdi, da more najvažnejše kulturno vprašanje odločiti prosvetni minister, ko povsod drugod sprejemajo šolske zakone le zbornice poslancev. Na cellem skrajno površnem delu tega novega načrta se pozna, da je v naglici in površno sestavljen. Naši otroci bodo po končani šoli veliko manj znali, kakor znajo zdaj.

3. Poslance prosimo, da store potrebne korake za odpravo tega nezrelega dela.

4. Na deželi rabimo najboljše učitelje. Če ostane ta načrt v veljavi, si bo vsak učitelj kolikor mogoče naglo pomagal v mesto, ker tega dela v šoli na kmetih ne more vzdržati.

Že zdaj je zelo čudno, da pusti šolska uprava nekatere le v Ljubljani, drugi morajo pa večno po hribih pokoro delati. Ali bi ne bilo upravičeno, da bi prav vsakega za nekaj let na deželo poslali? Veljati mora načelo: Enaka pravica za vse.

Ljutomerčan in njegovo ime. — Pred obrtno in kmetijsko razstavo v Ormožu se je v naših listih pojavil članek, ki je na eni strani porajal velik pomen te razstave, na drugi strani pa trdi, da se slovita vina »Ljutomerčan« in »Jeruzalemecc« pridelujeta v ormoškem okraju, ime pa sta dobila le po izvozni postaji Ljutomer. Na to treba ugotoviti nastopno: Jeruzalem in nekateri vrhovi ležijo res v ormoškem okraju, toda bliže Ljutomeru, kot Ormožu. Obmejne občine ormoškega okraja gravitirajo v Ljutomer. Na vseh starejših zem-

»Domoljubovo« poštenje.

Naš tovariš minister Pucelj je kupil na dražbi v Velikih Laščah posestvo Doganoca. Splošno znano je, da ima Pucelj veliko družino, pa prav malo hišico, zato je na dražbi kupil hišo Doganoca, ki je večja in bo odgovarjala njegovim potrebam. Kako bo hišo plačal, bo kot dober gospodar že sam prevdaril in ni lepo, da mi to javno iznašamo. Vendar se nam zdi potrebno vsaj to navesti, kar vemo. Pucelj je prodal tri gozdne parcele, dalje svoj les in svojo staro hišo in eno kajžo, da plača kupnino. Pa kar je vsakemu dovoljeno, to po mnenju »Domoljuba« in njegovega dičnega dopisnika Pucelju ni. »Domoljub« o tej kupčiji piše takole: »(Dobro mu nese.) V nedeljo se je razprodalo posestvo mladega Doganoca — pri šumastru —. Hišo in nekaj gozdnih delov je kupil minister Pucelj. Tako ima Puceljeva družina v Laščah sedaj 4 hiše. Priznajmo lep napredek! Ko so njegovi volilci to videli, so zaječali: Dobro smo ga postavili — kaj pa mi! Kedaj bomo občutili obetano blagostanje! Odgovor bodo dobili potrpežljivi samostojneži, sedaj Radičevci, če prej ne, pri prihodnjih volitvah.« »Domoljub« piše in namizuje kot bi Pucelj okradel svoje volilce in na račun volilcev

Na shodu Slov. Kmetijske Stranke v št. Lovrencu dne 17. t. m. je bila sklenjena sledeča resolucija:

1. Novi učni načrt, kakor je bil predpisan za celo državo, je za naše kraje neporabljen in naravnost škodljiv. Mali otroci, ki pridejo od daleč v šolo, ne morejo po 4 ure v šoli sedeti, da bi prišli šele pozno ponoči domov. Za vsaki razred, kjer je manj kot štirirazrednica, se predpisujeta dva oddelka. Zdaj je v razredih primerno učencev, potem jih bo tako malo, da ne bo vredno učiti. Učitelji imajo od 44 do 56 ur tedenske šole. Zraven pride priprava in vse domače delo. Tega nobeden ne vzdrži. Nujna posledica tega bi bilo razširjenje šolskih plospov in nastavljanje vedno novih učiteljev. Kako bomo pokrili vse stroške? Otroci naj se učijo, kar bodo rabili za življenje. Po novem načrtu bi odpadla ponavljalna šola. Ker rabi večina v teh letih svojega otroka doma, da ga navadi kmetijskega dela, bo zadela ta odločba na najhujši odpor vseh kmetov. Če hoče imeti država zdrav kmetijski stan, mora tudi šola odgovarjati v svojem. Naša domača šola je bila za nas dobra, mi ne pustimo nič-

Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala je svojo kavo samo s

Pra in Franckovim kavnim pridatkom

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

narave v listju rastlin pod blagodejnim vplivom ogrevajočega solnca predelali v najpopolnejše molekularne oblike — škrob in sladkor ter ponudili človeku prehrano. V tej obliki ostanejo snovi tako dolgo, dokler jih ne zalotijo najnižja bitja, ki skrbe za to, da se poedine snovi povrnejo v svoje prvotne oblike. Ko bi tega krogoteka ne bilo, bi naša zemlja postala s časom neplodovita in življenje na njej bi moralo izumreti. Na višku svoje popolnosti se snovi razbijejo, da se more obdržati ravnotežje med stvarstvom na zemlji. Snovi zemlje in zraka povzročajo umrljivost na eni strani zato, da more na drugi strani vstati novo življenje. To je določeno stvarstvu od vsega začetka sveta in se spremeniti ne more. Uporaba vinarskih in sadjarskih proizvodov brez alkoholnega vrenja nas uči, kako preprečiti delovanje kvasnih glivic ter napraviti te produkte trpežne, ne da bi pri tem trpela njih hranilna vrednost. Vsaka druga uporaba pomeni, zmanjšati njih naravno vrednost. Ne varajmo torej samega sebe in črpajmo iz teh nauk za svoj obstož čim več koristi.

Vekoslav Štampar,
okrajni kmetijski referent.

***

Oddaja vinskih in sadnih dreves.

iz državnih trtnic in drevesnic mariborske oblasti.

Prihodnjo spomlad se bo oddajalo iz drž. trtnic in drevesnic v mariborski oblasti trtno in drevesno sadiko najbolj upeljanih vrst, kakor: laško graševino, muškatskega silvanca (sovinjona), belega burgundca, rumenega šipona (pošipa), zelenega silvanca, žlahtnine i. dr. cepljenih na rip. port. rupostris št. 9, solonis rip. 1926; nadalje od jablan: štajersko moščanciko, renskega bobovca i. dr. po sledečih znižanih cenah in sicer:

Cepljenke Ia po 1500 Din 1000 komadov.

Korenjaki Ia po 250 Din, IIa po 75 Din 1000 komadov.

Ključki Ia po 100 Din, IIa po 35 dinarjev 1000 komadov.

drevesa (visokodebelna) Ia po 15 Din, IIa po 10 Din komad.

To blago se razdeli med manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Eventualni preostanek se dodeli imovitejšim posestnikom, katerim se pa zaračunajo trte in drevesa po dnevnih cenah. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v dotični trtnici ali drevesnici. Za omet in dovoz na železnico se zaračunava lastne stroške.

Pri dodelitvi se bo v prvi vrsti upoštevalo vinogradnike in sadjarje mariborske oblasti, potem še le ostale.

Naročila morajo biti kolkovana (5 Din na vlogo) in se imajo vložiti najkasneje do 25. novembra 1926 in sicer:

1. Na trto iz območja srezkih poglavarjev Ljutomer, Ptuj, Dolnja Lendava, Murska Sobota, Čakovec in Prelog pri Upravniku drž. loznega in ovočnega nasada v Kapeli, pošta Slatina Radenci.

2. Iz območja srezkega poglavarja Celje pri Upravniku drž. loznega nasada v Sv. Uršuli, p. Dramlje pri Celju.

3. Iz območja vseh ostalih srezkih poglavarstev pri Upravniku drž. loznega in ovočnega nasada v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru.

4. Naročila na drevesa pa iz območja vseh srezkih poglavarstev mariborske oblasti pri Upravniku drž. ovočnega nasada v Ptuj.

Enemu naročniku se zamore dodeliti za enkrat po največ le do 1000 kom. cepljenk, 2000 komadov korenjakov, 5000 kom. ključev in do 100 dreves. Za slučaj neizčrpanja zaloga pri tej razdelitvi se bo razdelitev vršila tudi po navedenem roku.

Naročila so obvezna in mora vsak naročnik naročeno blago v slučaju dodelitve prevzeti ozir. plačati.

Veliki župan:

Dr. Pirkmajer s. r.

***

Štiridesetletnica grmske kmetijske šole.

Dne 30. septembra 1886 se je nekdanja »deželna vinorejsko-sadjerejska šola«, ki je bila 13 let poprej otvorjena in nameščena v graščini grofa Lanthierija na Slapu pri Vipavi, zaključila in se je nato z vsem objemom, učenci in inventarjem vred premestila na Dolenjsko, kjer je že spomladi istega leta deželni odbor kranjski kupil v to svrhu od Antona Smoleta graščino Grm pri Novem mestu. Dne 18. novembra 1886 je bila nova »kranjska deželna vinarska in sadjarska šola na Grmu« od strani tedanjega deželnega odbornika dr. Josipa Vošnjaka v imenu deželnega odbora kranjskega slavnostno otvorjena.

Dne 18. novembra letošnjega leta poteče torej 40 let, odkar je pričela kmetijska šola na Grmu vršiti med slovenskim narodom svojo važno kulturno nalogo, ki je bila tem važnejša, ker je bila to dolgo vrsto let edina slovenska kmetijska šola v sedanjih Sloveniji.

Svojo štirideseto obletnico otvoritve namerava grmska kmetijska šola dne 18. novembra t. l. dostojno proslaviti.

Želeti bi bilo, da se te proslave udeležijo tudi absolventi tega zavoda, zlasti iz starejših, predvojnih letnikov, ki vrše širom naše domovine svoj važen kmetijski posel.

Ravnateljstvo jih k tej prireditvi uljudno vabi s pozivom, da svojo udeležbo prijavijo vsaj do 2. novembra t. l. ravnateljstvu šole.

***

Preorjimo vso prazno zemljo v jeseni!

Pri nas se še vedno dobe premnogi posestniki, ki se niti ne zavedajo, kako velike važnosti je ravno jesensko obdelovanje ozir. jesensko preoravanje zemlje. Kratek sprehod sedaj na jesen po naših njivah nas prepriča o tej žalostni istini. Veliko njiv ostane žalibog čez zimo neobdelanih! Kdaj se bomo popolnoma otresli tega nazadnjaštva?

Resnica je, da je jesensko oranje brezdvomno temeljna podlaga splošnega in dobrega obdelovanja zemlje! Glavni namen, namreč vsakega obdelovanja je, prisiliti zemljo, da postane rahla, sploh pripravna in godna za raščo rastlin. Da dosežemo popolno in dobro godnost zemlje, je prvi pogoj, da jo v jeseni čim globlje preorjemo. Kdor zna to delo vestno in razumno izvršiti, temu poplača zemlja na vsak način, z večjim pridelkom ves trud.

Jesensko preoravanje zboljša predvsem zemljo fizikalčno, to se pravi, zrahljana zemlja upije kot goba zimsko vlago in jo zadržuje v sebi, zrak, mraz in zmrzel razženejo čez zimo še tako trde ilovnate kepe in grude v prah. Spomladi postane vsaka težka zemlja lepo sprášena, rahla in nekako prožna. Veselje je spomladi v taki zemlji saditi in sejati, ker se tudi veliko preje osuši in segreje. To je velika prednost! Znano je, da se razvijajo rastline tembolj, čim daljšo vegetacijsko dobo imajo za seboj.

Z jesenskim oranjem vzamemo zemlji tisto čudno-svoistvo, ki vodi iz globin po tankih lasastih cevih vodo na površje, kjer potem izhlapi. Z izhlapevanjem je pa zuba toplote v zvezi. Torej neobdelana zemlja postane še bolj hladna in mrzla. Čimboli je zvezana in stentana. Mrzla zemlja je mrtva, kajti v njej preneha vso čudotvorno življenjske zemeljskih bakterijev. V taki zemlji primanjkuje zraka in zemeljskih bakterij, kratkomalo izumrijo v njej. Zla posledica tega mrtvila je, če tudi preorjemo zemljo spomladi, da bledski gnoj le težko razvade, vsled tega ostane neizrabljen. Pa tudi mlade rastline se v na pol obdelani zemlji zelo težko oprimejo, padavine kratkomalo od-

tečejo neizrabljene, ter ne pridejo popolnoma rastlinam v hasek itd.

Čas je še vedno, da se vse prazne njive preorjejo. Kmetovalci, ne pozabite tega važnega dela še pred zimo izvršiti.

F. K.

***

Razstava živine v Bohinjski Srednji vasi.

Mlekarska zadruga v Srednji vasi v Bohinju je ob priliki otvoritve nove, moderne sirarne 17. oktobra t. l. priredila tudi razstavo goveje živine za cel Bohinj. Prigon je bil zelo številen: 8 bikov, 68 krav in 55 junic, skupaj 131 glav. Razstavna kondicija goved je bila srednja do dobra, po znamenjih mlečnosti je bil material v pretežni večini prav dober do odličan. Vsled strožje ocene pa je bilo premovanih le 33 krav, 9 junic in 4 biki. Vzrok, da je bilo premovanih tako malo število goved, je v tem, da veliko živali nima zadovoljivih oblik. To pa izvira iz okolnosti, da bohinjski živinorejci plemenske živali za dom premeta, ali skoraj nič ne odbirajo. Nadalje, ker gospodarijo med čredami na planinah navadno nelicencovani (zakotni) ali premladi biki, ki dačo redno le malovreden zarod. Tretji vzrok najdemo v prezgodnem in obenem nepravilnem (nenadnem) odstavljanju plemenskih telet. Par takih posestnikov je priznalo, da so sesale njihove plemenske junice le 3 do 4 tedne! Seveda zapeljuje k takemu postopku dobro vnovčevanje mleka v sirarnah, ampak posledice ne izostanejo, ker trpi pozneje radi tega razvoj života ter absolutna in relativna mlečnost živali. Res pa je, da se danes že mnogi Bohinjci zavedajo teh napak ter delajo na tem, da se polagoma odpravijo, narkar bo bohinjsko govedo še bolj dobičkanosno, kot je že sedaj. Prvo, kar je želiti, je to, da lastniki dobrih, premovanih goved ne odprodajo, temveč da jih obdrže zaradi zaroda stalno v domači reji.

I. Sustič.

***

Razpis. Okrajni zastop v Mariboru razpisuje dodatno licitacijo za dobavo in vožnje gramoza za leto 1926 in sicer za okrajne ceste: Lantental, Ptuj, Svečina, Vurberg, (delno), Fram - Rače - Ptuj, Rače - kolodvor, Rače - Slivnica, Ruše (delno) in Melje. Interesentje dobijo vsa natančnejša pojasnila v pisarni Okrajnega zastopa v Mariboru, Koroška cesta šte. 26/II. med uradnimi urami. Ustmena razprava ponudnikov se bo vršila v petek 29. oktobra 1926 ob 9. uri dopoldne v sejni dvorani Okrajnega zastopa v Mariboru. — Gerent: Lipovšek s. r.

Tečaja iz sadjarstva, uporabe sadja in naprave brezalkoholne pijače, ki sta se vršila na Mali Loki, dne 7., 8. in 9. oktobra in na kmetijski šoli na Grmu dne 17. oktobra, sta se prav dobro obnesla. Udeležba je bila prav lepa. Tečaja je vodil okrajni kmetijski referent v Novem mestu g. Franc Malasek.

Ivanjkovec. Tukajšnja vinarska zadruga »Jeruzalemčan« priredi dne 9. decembra t. l. kakor je tudi lansko leto priredila veliko razstavo vina izključno iz Ormoško-ljutomerskih vinogradov zvezano z vinškim sejmom.

Okrajna sadna razstava v Ptujju je bila prirejena v večjem obsegu ter še enake ni bilo v naši državi, saj bi jo lahko prenesli tudi v Beograd ali Dunaj. — Razstavljeno je bilo sadje vseh vrst, pa tudi sadni izbori, ki v Sloveniji najbolj uspevajo in to so: Baumanova renetta, kanadka, lepi boskop, štajerski mošancelj, bobovec, damasonka in tudi prinčevo jaboljko, katere sorte so zbog svoje lepe rudeče barve, velikosti in dobrega okusa prvovrstno trgovsko blago, pa tudi za domačo uporabo in jih je čim bolj razširiti. Na razstavo so prišli trgovci iz vse naše države, pa tudi iz tujih držav, tako iz Francoske, Nemčije, Avstrije in Nizozemske. — Cela razstava je bila prodana na Dunaj, ponoviti pa se hoče na Holandskem pod našim imenom, ker hoče neki holandski kupec tamkaj spraviti naše sadje tuje države. — Raz-

stava je imela poučni in trgovski značaj, zato so jo obiskovali tudi domači sadjarji in učenci ljudskih in kmetijskih šol. — O razstavi izide posebna številka »Sadjarja« s slikami ter se naj zanimanci prijavijo pri tajniku Ljud. Sagadinu, ako hočejo imeti od razstave kakšno sliko ali pa da hočejo postati člani Sadjarske podružnice in prejeti izredno številko »Sadjarja«. — Razstavljenci prejmejo za svojo lepo sadje, ki so ga razstavili, odlikovanja v obliki diplom, poučnih knjig in raznega orodja. Imena odlikovancev se pozneje objavijo. — Razstavni odbor se vsem razstavljencem prav prisrčno zahvaljuje. Ob enem pa jih prosi, da se že sedaj prijavijo na udeležbo na pokrajinski vinski razstavi, ki se vrši meseca januarja v Ptujju v istih prostorih.

Otvoritev sirarskega doma v Bohinjski Srednji vasi. V nedeljo 17. t. m. se je na slovesen način otvoril najmodernejšo opremljeni sirarski dom v Bohinjski Srednji vasi. Pri tej priliki se je vršilo tudi premovanje goveje živine iz obeh bohinjskih občin. Prigon je bil naravnost ogromen, namreč 167 glav, dočim kvaliteta ni bila na višku. Po 3. uri popoldne je načelnik mlekarske zadruge pozdravil številne goste in zaprosil načelnika poljedelskega oddelka g. Sancina, da otvori dom. Ta se je temu vabilu odzval in v daljšem govoru pojasnil vse težkoče, ki jih ima naše sirarstvo ter naglašal zasluge onih, ki so

s svojim neprestanim trkanjem dosegli iz državnih blagajn čedne podpore. Načelnik planinskega odbora v radovljiškem srezu g. Ivo Ažman je opozarjal pri tej priliki posebno na cilje, ki jih zasleduje na novo ustanovljena »Osrednja bohinska sirarska zadruga«. Nato so si navzoči ogledali vse notranje prostore sirarne in že izdelano blago. Med gosti je bilo tudi 28 slušateljev gozdarske fakultete vseučilišča v Beogradu, ki so si ta dan ogledovali v Bohinju najraznovrstnejše naprave, ki segajo deloma v gozdarstvo, deloma v planšarstvo. Po otvoritvi se je razvila neprisljena zabava v domu in krog njega. Želeti bi bilo, da bi v novem domu čimpreje najzornejše poslovala mlekarska zadruga.

Inž. Božičeve zavore. Kakor znano, je inženjer naših drž. železnice Božič izumil novo kočnico za vagonne, ki je enostavnejša in sigurnejša nego dosedanje. Kočnica je bila pri nas že preiskušena. Že dalj časa se zanjo interesirajo vse evropske železniške uprave in predvideno je, da se Božičeva kočnica uvede kot enotna železniška zavora v celi Evropi. Odločilne preizkušnje se vršijo ob navzočnosti tehniških delegatov vseh evropskih držav (izvzemši Anglije) od 9. do 24. oktobra na progi Zagreb—Sisak ter od 23. do 30. oktobra na gorski progi Delnice—Sušak.

Tržne cene za meso v Mariboru (15. oktobra). Govedina: 1 kg go-

vejega mesa 9—18, teletina: 1 kg teletine 10—19; svinjina: 1 kg prašičjega mesa 10.50—27, sala 22—23, slanina sveže 19—22, papricirane 24—30, prekajene 24—30, masti 20—30, prekajenega mesa 22 do 25, gnjati 32—38; drobnica: 1 kilogram ovčjega mesa 8—12 Din; kranjske klobase 35 do 40, 1 kom. prekajenih 4—6, 1 kg mesenega sira 26—30. Perutnina: 1 piščanec majhen 10—20, večji 20—30, kokoš 30—40, race 30—35, gosi 30—50, puran 30—70, zajec domač, majhen 5—10, večji 15—20 Din. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 l mleka 2—2.50, smetane 11—14, 1 kg surovega masla 30—40, kuhanega 40—45 Din; 1 kg omentalskega sira 90—100, polementalskega 40—50, trapistnega 18—30, grojskega 35, tilsitskega 35, parmazana 90—100, 1 komad sirčka 3 do 8, eno jajce 1.25—1.75 dinarjev.

Cene špecerijemsku blagu v Mariboru (15. oktobra). 1 kg kave I. 65—75, II. 55 do 60, pražene I. 80 do 90, II. 60—70, testenin 10—12, sladkorja v prahu 15.50, v kristalu 14, v kockah 15.50 škroba pšeničnega 12—15, riževega 15—18, riža 6—13 Din.

Mlevska izdelki na trgu v Mariboru (15. oktobra). 1 kg pšenične moke št. »00« 5.50, št. »0« 5.50, št. »2« 5.25, št. »4« 5, št. »5« 4.50, št. »6« 4, št. »7« 3.25; ržene 4—4.50, prosene kaše 5—5.50, ječmenčka 5—12, otrobov 1.75—2, koruzne moke 2.50—2.75 Din kg.

V materijalu in izdelavi neprekosljivi šivalni stroji

KÖHLER

dobivajo se po brezkonkurenčnih cenah edino le z 10-letnim jamstvom pri tvarki

IV AUERHAMMER
Ljubljana, Kolodvorska 3

katere ima ta tvarka vedno v najmodernejših opr. mah za rodb. ne, sivlje krojač. in čevlj. rje. na za og.

Prodaja tudi na obroke.

Najboljše in zato najcenejše kupite edino le pri

Josip Petelinč

pletenine, majce, voino, žepne robce, kravate, palke, nahrtnike, spodnje hlače, otroško trikot. perilo, kompletne potrebščine za čevljarje, krojače, sedlarje in šivilje

v Ljubljani ob vodl. blizu Prešernovega spomenika.

Na veliko in malo!

Advokat

dr. I. JANC v Kranju

uljudno naznanja, da se je preselil s svojo pisarno v hišo g. Rohrmann z raven sodnije (v prejšnje prostore poštnega urada).

Seme lepe dioseške pšenice

se še dobi po Din 4— kg pri

Kmetjski družbi za Slovenjo, Ljubljana

dalje rž., semenski ječmen, umetna gnojila, močna krmila, sadno drevje, kmetijski stroji in vinarsko orodje.

J. Stjepušin
Sisak

priloga bol se tam urice, partiture, strune, šole in vse potrebščine za vse gl. šbilo. Ljubljana na pariški razstavi

Cenik 1 franko.

Nad petdesetletni obstoj tvrdke

R. Miklauc, 'Pri Škofu'

LJUBJANA, Lingarjeva ulica (v lastnih prostorih).

Vam zadosno nove o zanesljivi in dobri posteljni Bago za m. ške in ženske črtnice, vse vrste kotelnic, bago za postelje, o. rje in garniture.

Cenik po dosti zastonj!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE: Maribor, Kamnik, Slovenske Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakov, Slovenjgradec, Prevalje.

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi). Kapital in rezerve nad Din 20,000,000.—. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavni: TRGOVSKA Telefoni: 139, 146, 458

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji
so edino

Petelinčevi

znamke
GRITZNER, ADLER, PHÖNIX
za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen,
ugodni plačilni pogoji. — Tudi na obroke.
Večletna garancija.

JOSIP PETELINC
Ljubljana

Blizu Presernovega
spomenika za vodo.

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
DUBIED

ČREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni, kakor
vsako leto vedno v zalogi. — Kupim tudi
surovi in stopljeni loj
in ga parim po najvišji dnevni ceni.
JOS BERGMAN, Ljubljana, Poljanska c 8.

Gozdna semena vseh vrst

kupuje
„FRUCTUS“, LJUBLJANA, Kerkov trg 10.
Zahtevajte navodila.

Mlad kmetijski fant

želi znanja z mladim kmetijskim dekletom
v svrhu medsebojnega dopisovanja.
Prednost imajo mlajše. Dopise je poslati
na upravo „Kmetijskega lista“ pod označbo
„Kmetijski fant“.

RESTAVRACIJA

Pod Skalco

Ljubljana, Mestni trg 11

loči vedno sveže pivo, pristna
domača črna in bela vina ter po-
streza z fino kuhinjo.

Za obilen posel se p. n. občinstvu
toplo priporoča

Josip Uran.

Izšla je BLASNIKOVA VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927,
ki ima 265 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najsta-
rejši slovenski kmetijski koledar,
koji je bil že od naših pradedov
najbolj vpoštovan in je še danes
najbolj obražtan.

Letoŕnja obširna izdaja se odlikuje po
bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na
davčne spise, koje mora vsak čitati, da
be vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj
in kolike mora plačevati danes slasti
Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Slo-
veniji in stane 5 dinarjev. Kjer bi
je ne bilo dobiti, naj se naroči po
dopisnici pri

J. BLASNIKA NAS EDNIKH
tiskarna in litografični zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

Dežni plašč

iz močno angleške gumirane
tkanine Din 215.—, double
300.—, impregniran covercoat
Din 500.—, fantovska pelerina Din
90.—, moška pelerina iz nepremoč-
ljivega širokega lodna Din 380.—,
usnjata suknja Din 950.—, fantovske
in moške obleke lastnega izdelka
prodaja najceneje in v najbolji
kakovosti Industrija konfekcije R.
STERMECKI, GELJE št. 68. Pišite
takoj po ilustrovani cenik z vaš tisoč
predmeti. — Železniška vožnja se na-
kupu primerno povrne.

Trgeval ongru seno.

Bakrene kotle

za žganjekuho
močno in solidno iz-
delane po najnižjih
cenah

„JUGOMETALIJA“

Ljubljana, Kolodvorska 18

CELJSKA POSOJILNICA B.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 50,000,000.—.

V lastni palači Narodni dom.

Stanje glavica in rezerve
Din 4,000,000.—.

Sprejema hranilne vloge na hranilne
knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste
najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse denarne,
kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

PODRUŽNICA V ŠOŠTANJU NA GLAVNEM TRGU.